

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa

Informacja sygnałna

Data opracowania 20.07.2006 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSWAW@stat.gov.pl
tel. 022 846 76 66
fax 022 846 76 67

Internet: www.stat.gov.pl/urzedzy/warsz

**LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE
W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2005 R.**

Niniejsza informacja sygnałna, omawiająca sytuację demograficzną województwa mazowieckiego, poprzedza publikację pod tym samym tytułem zawierającą szczegółowe dane o województwie (w podziale na miasta i wieś), m.st. Warszawie oraz o podregionach, powiatach i gminach pogrupowane według płci i wieku. Począwszy od września br. publikacja dostępna będzie w wersji książkowej oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu i na płycie CD.

Informację opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
  - zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
  - różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 2 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych przez GUS badań (według stanu w dniu 31 XII), która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

Informacje o województwie, podregionach i powiatach oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale terytorialnym, z wyjątkiem danych dla 2000 i 2001 r., które podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności) za lata 2000 i 2001 opracowano przyjmując ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

W danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń. Liczby te są poprawne merytorycznie.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

* * *

POWIERZCHNIA I JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO ¹

Województwo mazowieckie położone jest w środkowo-wschodniej części Polski i graniczy z 6 województwami: na zachodzie z łódzkim i kujawsko-pomorskim, na północy z warmińsko-mazurskim, na wschodzie z podlaskim i lubelskim, na południu ze świętokrzyskim. W 2005 r. województwo mazowieckie obejmowało obszar o powierzchni 35560 km², co stanowiło 11,4% powierzchni kraju. W granicach administracyjnych województwa funkcjonowało 37 powiatów i 5 miast na prawach powiatu, 35 gmin miejskich, 229 gmin wiejskich i 50 gmin miejsko-wiejskich. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego województwa nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim rokiem.

Powierzchnia 85 miast stanowiła 6,1% powierzchni województwa i w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się o 29,0 km². W omawianym okresie powierzchnia obszarów wiejskich zmniejszyła się o 48,4 km². Zmiany

¹ Na podstawie publikacji *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2005 r.*, GUS, Warszawa 2005.

w powierzchni miast i obszarów wiejskich są wynikiem m.in.: zmian granic województwa, przyłączenia do miast fragmentów obszarów wiejskich, nadania statusu miasta miejscowościom wiejskim.

W porównaniu z 2004 r. powierzchnia województwa zmniejszyła się o 706 ha w wyniku odłączenia fragmentu obszaru z gminy wiejskiej Solec nad Wisłą w powiecie lipskim i przyłączenia go do gminy wiejskiej Łaziska w powiecie opolskim w województwie lubelskim. Zmiany w podziale administracyjnym województwa w okresie od 02.01.2004 r. do 01.01.2005 r. prezentuje poniższe zestawienie:

Województwo	Powiaty	Gminy	Powierzchnia w ha		Ludność	
			przyrost	ubytek	przyrost	ubytek
Mazowieckie	x	x	—	706	—	406
Powiat, który zmienił granice:	Lipski.....	x	—	706	—	406
Gminy, który zmieniły granice:	Lipski.....	Solec nad Wisłą	—	706	—	406
	Płoński	Raciąż ^a	434	—	97	—
	Wołomiński ...	Raciąż	—	434	—	97
		Poświętne	—	201	—	151
	Wyszowski ..	Wołomin	201	—	151	—
		Somianka	100	86	—	9 ^b
		Wyszaków	86	100	9 ^b	—
	Żyrardowski ..	Mszczonów	705	—	266	—
		Radziejowice	—	705	—	266

a O statusie miasta. b Osoby te podczas NSP 2002 r. były zameldowane i spisane w jednostce, do której obszar przyłączono.

Według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)² województwo mazowieckie, obok łódzkiego, wchodzi w skład regionu Centralnego i podzielone jest na 5 podregionów: ciechanowsko-płocki, ostrołęcko-siedlecki, warszawski, radomski i miasto Warszawa. Podregion miasto Warszawa obejmuje swoim zasięgiem stolicę województwa i kraju – m.st. Warszawę.

Zmniejszenie powierzchni województwa z dniem 01.01.2005 r. o 706 ha wpłynęło również na zmniejszenie powierzchni regionu Centralnego i podregionu radomskiego.

STAN I ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI — STAN W DNIU 31 XII

W województwie mazowieckim według stanu w końcu 2005 r. zamieszkiwało 5157,7 tys. osób, co stanowiło 13,5% ogółu ludności Polski. W miastach mieszkało 3338,3 tys. osób, tj. 14,3% miejskiej ludności kraju, a na wsi 1819,5 tys. – 12,3% ogółu ludności wiejskiej. Stan ludności województwa ukształtowany został przez ujemny przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz ujemną różnicę między saldami migracji osób meldujących się na pobyt czasowy ponad 2 miesiące. Przyrost rzeczywisty był wyższy od ubiegłorocznego o 18,8%, a od notowanego w 2001 r. o 124,1%.

Tabl.1. Bilans ludności

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005
Stan ludności w dniu 1 I	5115010	5121681	5128623	5135732	5145997
Przyrost rzeczywisty	+5945	+7771	+7852	+11217	+13324
przyrost naturalny	-4225	-4670	-5933	-2941	-1761
urodzenia żywe	47176	46410	46600	48366	49983
zgony.....	51401	51080	52533	51307	51744
saldo migracji na pobyt stały.....	+10170	+12441	+13785	+14158	+15085
wewnętrznych	+9866	+12166	+13328	+13326	+14520
zagranicznych	+304	+275	+457	+832	+565
Różnica między saldami migracji osób meldujących się na pobyt czasowy ponad 2 miesiące.....	+726	-829	-743	-329	-1186
Saldo zmian administracyjnych.....	—	—	—	-623	-406
Stan ludności w dniu 31 XII	5121681	5128623	5135732	5145997	5157729

² NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

Udział ludności miast w ogólnej liczbie ludności województwa wyniósł 64,7% (struktura taka utrzymuje się od dłuższego czasu). Największe miasto regionu – Warszawa liczyło 1697,6 tys. ludności, tj. 32,9% ogółu ludności województwa i 50,9% ogółu ludności miast.

Tabl. 2. **Ludność miast i wsi**

Wyszczególnienie	2000	2004	2005	
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach
O g ó ł e m	5115010	5145997	5157729	100,0
Miasta	3307907	3329863	3338255	64,7
o liczbie ludności:				
Poniżej 2000.....	6539	6500	6463	0,1
2000— 4999.....	68533	72482	72624	1,4
5000— 9999.....	100897	101719	101847	2,0
10000— 19999.....	336460	341684	363016	7,0
20000— 49999.....	511867	522456	505529	9,8
50000— 99999.....	235368	236714	236701	4,6
100000—199999.....	128580	127841	127461	2,5
200000 i więcej.....	1919663	1920467	1924614	37,3
w tym m.st. Warszawa.....	1689171	1692854	1697596	32,9
Wieś	1807103	1816134	1819474	35,3

Gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadająca na 1 km² wynosiła w 2005 r. 145 osób; wyższa była w miastach (1549 osób) niż na wsi (54 osoby). Najbardziej zaludnione były miasta na prawach powiatu (od 3284 osób/km² w m.st. Warszawie do 1447 osób/km² w Płocku) i powiaty należące do podregionu warszawskiego (średnio 166 osób na 1 km²). Najmniejsze zagęszczenie ludności odnotowano w powiecie ostrołęckim w podregionie ostrołęcko-siedleckim (40 osób/km²).

Tabl.3. **Województwo i jego podregiony w 2005 r.**

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność				
	w km ²	w odsetkach	ogółem	w odsetkach	wzrost lub spadek w stosunku do 2000 r. w %	na 1 km ²	w miastach w % ogółu ludności
Województwo	35560	100,0	5157729	100,0	+0,8	145	64,7
podregiony:							
Ciechanowsko-płocki.....	7789	21,9	627263	12,2	-0,7	81	46,5
Ostrołęcko-siedlecki.....	12091	34,0	751163	14,6	-0,7	62	38,0
Warszawski.....	8116	22,8	1349963	26,2	+3,8	166	53,3
Radomski.....	7047	19,8	731744	14,2	-0,8	104	47,1
Miasto Warszawa.....	517	1,5	1697596	32,9	+0,5	3284	100,0

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU — STAN W DNIU 31 XII

Struktura ludności według płci charakteryzuje się liczebną przewagą kobiet. W 2005 r. liczba kobiet stanowiła 52,1% ogółu ludności województwa (w 2000 r. 51,9%). W miastach udział ten był wyższy i wyniósł 53,1%, a na wsi niższy – 50,1%.

Tabl. 4. **Ludność według płci w 2005 r.**

Wyszczególnienie	Mężczyźni			Kobiety		
	w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności	wzrost lub spadek w stosunku do 2000 r. w % ogółu mężczyzn	w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności	wzrost w stosunku do 2000 r. w % ogółu kobiet
O g ó ł e m	2471937	47,9	+0,5	2685792	52,1	+1,1
Miasta.....	1564440	46,9	+0,5	1773815	53,1	+1,3
w tym m.st. Warszawa.....	782331	46,1	-0,1	915265	53,9	+1,0
Wieś.....	907497	49,9	+0,5	911977	50,1	+0,9

Relacje obydwu płci i nadwyżki jednej nad drugą zmieniają swe wartości wraz z postępującą zmianą wieku ludności. Chłopców rodzi się więcej niż dziewczynek, ale porządek wymierania powoduje powolne wyrównywanie się dysproporcji. W 2005 r. w województwie mazowieckim nadwyżka mężczyzn nad liczbą

kobiet występowała w większości roczników poniżej 43 roku życia (za wyjątkiem ludności w wieku 29, 30 i 32 lata, gdzie relacja była odwrotna). W rocznikach starszych istniała nadwyżka liczby kobiet nad mężczyznami.

Tabl. 5. Współczynnik feminizacji według grup wieku

Grupy wieku	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
	ogółem		miasta				wieś	
			razem		w tym m.st. Warszawa			
Ogółem	108,0	108,7	112,5	113,4	115,8	117,0	100,1	100,5
0—6 lat	95,1	95,3	95,2	94,9	96,3	96,3	94,8	95,9
7—12	95,3	95,2	94,8	95,4	95,3	96,2	96,0	95,0
13—15	94,9	95,6	95,5	95,5	95,9	95,9	93,9	95,7
16—18	95,9	95,0	97,5	96,2	98,3	96,3	93,3	93,3
19—24	96,0	96,1	99,5	98,4	101,9	100,7	88,9	92,2
25—29	98,1	99,5	101,2	105,0	103,0	110,6	92,0	88,3
30—34	97,0	100,0	100,2	103,5	99,5	106,8	91,5	92,8
35—39	98,6	97,8	106,0	100,5	104,1	100,1	87,2	93,1
40—44	101,8	99,9	112,1	107,3	112,7	105,4	83,7	88,4
45—49	105,4	104,0	114,3	114,4	116,2	114,8	86,9	86,2
50—54	110,4	108,9	116,3	118,0	119,8	119,7	97,1	90,5
55—59	119,5	115,4	124,5	121,6	129,9	124,8	109,0	101,8
60—64	127,2	126,8	133,5	132,4	140,3	137,1	115,4	115,3
65 lat i więcej	161,5	163,7	166,2	168,2	164,8	168,1	154,0	155,8

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) jest wyraźnie zróżnicowany w podziale na miasta i wieś. W miastach przewaga liczby kobiet nad mężczyznami występowała już wśród ludności powyżej 22 roku życia (za wyjątkiem ludności w wieku 35 i 36 lat, gdzie relacja była odwrotna), natomiast na terenach wiejskich powyżej 56 roku życia.

Rezultatem dokonujących się przemian demograficznych jest gwałtowne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży w wieku do 17 lat (w wieku przedprodukcyjnym). Ich udział w ogólnej liczbie ludności obniżył się do 19,7% z 22,8% w 2000 r.; dzieci w wieku poniżej 15 lat stanowiły 15,7% populacji, wobec prawie 18% w 2000 r. W miastach ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 17,6% ogółu ludności miejskiej, a na wsi 23,6% ogółu tej populacji, co świadczy o większej dzietności kobiet na terenach wiejskich.

Obserwowany jest także dalszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej). Odsetek tej grupy ludności wyniósł w 2005 r. 16,8% i zwiększył się w porównaniu z 2000 r. o 0,4 pkt %. Zmniejszanie się udziału roczników młodszych i zwiększanie się udziału roczników starszych odzwierciedla proces starzenia się ludności. W 2005 r. współczynnik starości, określający udział osób starszych (razem mężczyźni i kobiety w wieku 65 lat i więcej) w ogólnej liczbie ludności wyniósł 14,5% wobec 13,9% w 2000 r.

Tabl. 6. Ludność według biologicznych i ekonomicznych grup wieku

Wyszczególnienie	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
	ogółem		miasta				wieś	
			razem		w tym m.st. Warszawa			
Biologiczne grupy wieku								
Udział w % ogółu ludności:								
Dzieci (0—14 lat)	17,9	15,7	15,7	14,0	12,8	11,8	21,9	18,8
Dorośli (15—64 lata)	68,2	69,8	70,9	71,6	71,1	71,1	63,4	66,5
Osoby starsze (65 lat i więcej).	13,9	14,5	13,4	14,5	16,1	17,1	14,7	14,7
Ekonomiczne grupy wieku								
Udział w % ogółu ludności:								
Wiek przedprodukcyjny	22,8	19,7	20,5	17,6	16,9	14,7	27,2	23,6
Wiek produkcyjny	60,7	63,5	63,4	65,5	63,9	65,6	55,9	59,8
mobilny	39,2	39,5	40,1	40,0	39,7	39,8	37,6	38,5
niemobilny	21,5	24,0	23,3	25,5	24,2	25,8	18,2	21,3
Wiek poprodukcyjny	16,4	16,8	16,2	16,9	19,1	19,8	17,0	16,6
Wskaźnik obciążenia ekonomicznego^a w %	64,7	57,5	57,8	52,7	56,4	52,5	79,0	67,3
Wiek przedprodukcyjny	37,6	31,0	32,3	26,8	26,5	22,4	48,6	39,5
Wiek poprodukcyjny	27,1	26,5	25,5	25,8	29,9	30,1	30,4	27,7

a Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

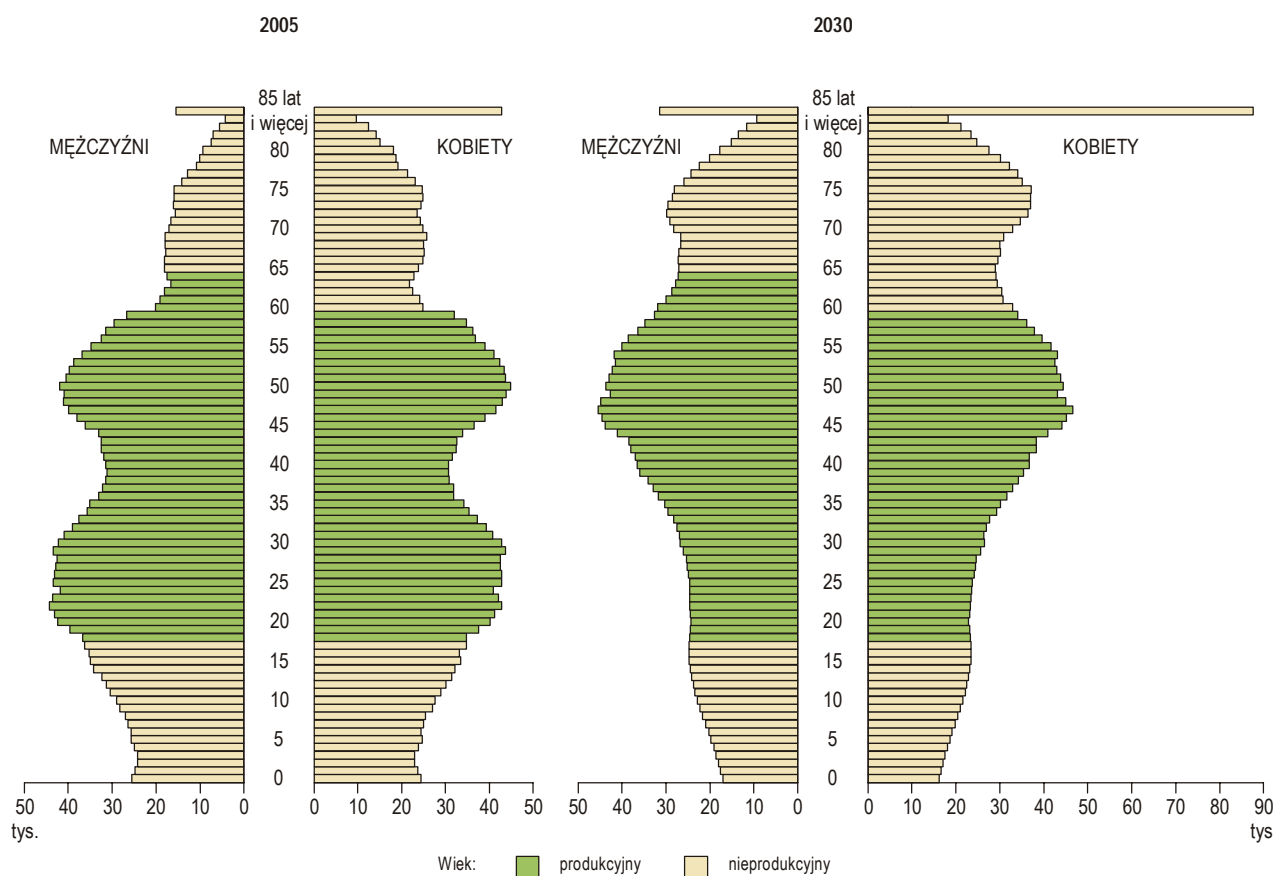
Ludność w wieku produkcyjnym (mężczyźni – 18–64 lata, kobiety 18– 59 lat) stanowi potencjalne zasoby pracy. Odsetek ludności w wieku zdolności do pracy wyniósł w 2005 r. 63,5% wobec 60,7% w 2000 r.; znacznie zwiększył się udział ludności w wieku niemobilnym (w wieku powyżej 44 roku życia) – o 2,5 pkt %, natomiast udział ludności w wieku mobilnym (18– 44 lata) wzrósł – o 0,3 pkt %. Należy jednak zaznaczyć, że wśród osób w wieku produkcyjnym udział tych będących w wieku mobilnym stanowił 62,2%, a osób w wieku niemobilnym 37,8%.

W 2005 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało prawie 58 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. 31 osób w wieku do 17 lat i 27 osób w wieku poprodukcyjnym (w 2000 r. odpowiednio 38 i 27).

Zgodnie z założeniami długookresowej prognozy ludności³ w województwie mazowieckim w 2030 r. będzie zamieszkiwało 5070,7 tys. osób, tj. o 1,7% mniej niż w 2005 r. Proporcje według płci nie zmienią się, kobiety będą stanowiły około 51,8% ogółu populacji. Ubytek ludności dotknie przede wszystkim miasta. Przewiduje się, że do 2030 r., liczba ludności w miastach, w stosunku do stanu obecnego, zmniejszy się o 187,5 tys. osób (o 5,6%), a na wsi wzrośnie o 100,5 tys. osób (o 5,5%).

W okresie do 2030 r. nastąpi istotne przesunięcie w proporcjach między ludnością w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W stosunku do danych rzeczywistych z 2005 r., liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się o 311,7 tys. osób (o 9,5%), a w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 485,4 tys. osób (o 56,0%). Liczba dzieci i młodzieży w omawianym okresie zmniejszy się o 260,7 tys. (o 25,6%).

Ludność w 2005 r. i prognoza na 2030 r. według płci i wieku

³ Prognoza ludności została wykonana w 2003 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2002 r. (włączając zmiany w podziale administracyjnym z 2003 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych. Szczegółowe założenia, metody obliczeń oraz wyniki prognozy są zawarte w publikacji *Prognoza demograficzna na lata 2003–2030*, GUS, Warszawa 2004.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Zjawiska związane z biologiczną reprodukcją ludności określa się mianem ruchu naturalnego ludności. Notowane fakty zawierania małżeństw, separacji, rozwodów, urodzeń i zgonów – elementów ruchu naturalnego – pozwalają określić stan liczebny i jakościowy populacji.

Małżeństwa⁴

W 2005 r. w województwie mazowieckim zostało zawartych 27,7 tys. związków małżeńskich, tj. o 1,2 tys. (o 4,4%) więcej niż przed rokiem, a ich natężenie (liczba małżeństw na 1000 ludności) wzrosło do 5,40 wobec 5,18. Małżeństwa zarejestrowane w miastach stanowiły 63,8% ogółu małżeństw, jednak częstość zawierania małżeństw w miastach była nieznacznie niższa niż na wsi. Wskaźnik natężenia małżeństw w miastach wyniósł 5,33, a na wsi 5,51.

Około 73% prawnie zawieranych małżeństw stanowiły małżeństwa wyznaniowe, tj. zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego.

Tabl. 7. **Małżeństwa**

Wyszczególnienie		Ogółem		W % ogółem		Współczynniki małżeństw	
		w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	cywilne	wyznaniowe	na 1000 ludności	na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej
O g ó ł e m	2000	27862	100,0	27,1	72,9	5,46	6,68
	2004	26571	100,0	26,7	73,3	5,18	6,18
	2005	27727	100,0	26,9	73,1	5,40	6,41
Miasta	2000	17449	62,6	34,2	65,8	5,31	6,32
	2004	16961	63,8	32,6	67,4	5,12	5,98
	2005	17691	63,8	32,4	67,6	5,33	6,21
w tym m.st. Warszawa	2000	8113	29,1	44,5	55,5	4,84	5,58
	2004	8231	31,0	40,2	59,8	4,91	5,57
	2005	8379	30,2	39,8	60,2	4,98	5,65
Wieś	2000	10413	37,4	15,2	84,8	5,75	7,39
	2004	9610	36,2	16,3	83,7	5,29	6,59
	2005	10036	36,2	17,1	82,9	5,51	6,81

W 2005 r. nowożeńcy najczęściej wstępowali w związki małżeńskie będąc w wieku 20—29 lat (76,2% kobiet i 69,3% mężczyzn), przy czym kobiety w wieku 20—24 lata (40,9%), a mężczyźni w wieku 25—29 lat (44,2%). Odsetek kobiet wstępujących w związki małżeńskie w wieku 20—24 lata w porównaniu z 2000 r. zmniejszył się o 10,0 pkt %, natomiast zwiększył się udział kobiet w wieku 25—29 lat (o 12,4 pkt %) i w wieku 30—34 lata (o 3,8 pkt). Podobnie wśród nowożeńców płci męskiej – odsetek mężczyzn w wieku 20—24 lata zmniejszył się o 13,0 pkt %, w wieku 25—29 lat zwiększył się o 8,7 pkt, a w wieku 30—34 lata o 5,7 pkt.

W 2005 r. nowożeńcy w wieku poniżej 20 lat stanowili wśród kobiet 5,7%, a wśród mężczyzn 0,9% (w 2000 r. odpowiednio 11,0% i 2,3%). Najmniej związków małżeńskich zawieranych było przez osoby wieku 55—59 lat (podobnie jak w 2000 r.).

Wiek środkowy (mediana) kobiet i mężczyzn wstępujących w związki małżeńskie wynosił w 2005 r. odpowiednio 25,3 i 27,3. Oznacza to, że połowa omawianych populacji w momencie zawierania związku małżeńskiego miała mniej lat niż wyznaczony wiek środkowy, a druga połowa więcej. W porównaniu z 2000 r. mediana wieku zarówno dla mężczyzn, jak i kobiet zwiększyła się o 1,4 lat. W podziale na miasta i wieś mediana dla kobiet wynosiła odpowiednio 26,1 i 23,8 (w 2000 r. odpowiednio 24,6 i 22,7), a dla mężczyzn 28,0 i 26,3 (w 2000 r. – 26,4 i 25,2).

⁴ Dane w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjęto miejsce zameldowania żony przed ślubem).

Tabl. 8. Nowożeńcy według wieku

Wyszczególnienie		Ogółem	19 lat i mniej	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60 lat i więcej
W liczbach bezwzględnych												
Mężczyźni...	2000	27862	632	10617	9881	2720	1167	777	593	436	237	802
	2005	27727	249	6959	12247	4311	1356	653	566	419	313	654
Kobiety.....	2000	27862	3053	14181	6372	1446	667	590	529	395	214	415
	2005	27727	1582	11354	9783	2499	728	354	439	387	245	356
W odsetkach												
Mężczyźni...	2000	100,0	2,3	38,1	35,5	9,8	4,2	2,8	2,1	1,6	0,9	2,9
	2005	100,0	0,9	25,1	44,2	15,5	4,9	2,4	2,0	1,5	1,1	2,4
Kobiety.....	2000	100,0	11,0	50,9	22,9	5,2	2,4	2,1	1,9	1,4	0,8	1,5
	2005	100,0	5,7	40,9	35,3	9,0	2,6	1,3	1,6	1,4	0,9	1,3

W 2005 r. wśród mężczyzn wstępujących w związki małżeńskie 88,5% stanowili kawalerowie, 9,7% – rozwiedzeni, a 1,8% – wdowcy. Dla kobiet struktura według stanu cywilnego wyglądała podobnie: 90,1% stanowiły panny, 7,8% – rozwiedzione i 2,1% – wdowy. Małżeństwa pierwsze, czyli panien z kawalerami stanowiły około 85% ogółu.

Prawnie orzeczone separacje⁵ to nowe zjawisko demograficzne objęte obserwacją od 2000 r. W województwie mazowieckim ich liczba zwiększa się z roku na rok: o ile w 2000 r. orzeczono 152 separacje, a w 2004 r. – 650, to w 2005 r. już – 1422. Separacje orzeczone wobec małżeństw mieszkających w miastach stanowiły 61,5% ogółu, jednak wskaźnik natężenia separacji (liczba separacji na 100 tys. ludności) wyższy był na wsi (30,0) niż w miastach (26,4). Separacje z powództwa żony stanowiły 90,0% ogółu orzeczonych (w 2000 r. – 64,5%).

Tabl. 9. Separacje prawomocnie orzeczone

Wyszczególnienie		Ogółem		W % ogółem			Współczynniki separacji		
		w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	z powództwa męża	z powództwa żony	zgodny wniosek stron	na 100 tys. ludności	na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej	na 1000 nowo zawartych małżeństw
O g ó ł e m	2000	152	100,0	26,3	64,5	9,2	2,981	4,055	5,455
	2004	650	100,0	13,7	82,2	4,2	12,675	16,586	24,463
	2005	1422	100,0	8,2	90,0	1,8	27,670	35,895	51,286
Miasta.....	2000	129	84,9	27,9	61,2	10,9	3,925	5,176	7,393
	2004	437	67,2	16,2	78,3	5,5	13,203	16,727	25,765
	2005	875	61,5	10,1	87,0	3,0	26,381	33,164	49,460
w tym m.st. Warszawa....	2000	.	.	.	.	.	.	.	.
	2004	163	25,1	22,7	67,5	9,8	9,715	11,789	19,803
	2005	248	17,4	19,4	72,6	8,1	14,745	17,790	29,598
Wieś	2000	23	15,1	17,4	82,6	—	1,269	1,831	2,209
	2004	213	32,8	8,5	90,1	1,4	11,715	16,303	22,164
	2005	547	38,5	5,1	94,9	—	30,015	41,341	54,504

Najwięcej separacji orzeczono wobec małżeństw, w których oboje partnerzy zawierali związek małżeński będąc w wieku 20—24 lata (28,7%), natomiast rozpatrując separacje według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa, najwięcej separacji orzeczono wobec par będących w wieku 40—49 lat (23,4%).

W 2005 r. 84,0% separowanych małżeństw miało na utrzymaniu małoletnie dzieci (będące w wieku poniżej 18 lat), wśród nich 37,4% posiadało dwojkę dzieci, a 33,6% – jedno. Sprawowanie władzy rodzicielskiej sądy najczęściej powierzały obojgu rodzicom (51,1% przypadków), a w następnej kolejności wyłącznie matce (47,7%). W 9 przypadkach (0,8%) władzę powierzono ojcu.

W 2005 r. na zgodny wniosek stron sądy zniosły separacje 4 małżeństw.

⁵ Dane w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron, przyjęto miejsce zamieszkania męża). Nie są uwzględniane przypadki, gdy obie strony mieszkają za granicą.

W 2005 r. w województwie mazowieckim z powodu zgonu współmałżonka lub rozwodu zostało rozwiązanych 30,5 tys. małżeństw. Oznacza to, że rozpadło się więcej małżeństw niż zostało zawartych. Najczęstszą przyczyną rozpadu małżeństwa jest śmierć współmałżonka; w 2005 r. – 72,1% przypadków, przy czym z powodu śmierci męża 53,8%.

Rozwody⁶

Rozwód jest drugą z kolei przyczyną rozpadu zawartych w świetle prawa związków małżeńskich. W województwie mazowieckim w 2005 r. sądy orzekły 8,5 tys. rozwodów, tj. o 18,4% więcej niż przed rokiem i o 48,7% więcej niż w 2000 r. Natężenie rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) wzrosło z 1,12 w 2000 r. do 1,66 w 2005 r. W miastach rozwody orzeczone stanowiły prawie 80% ogółu, a wskaźnik natężenia wyniósł 2,05. Na wsi wskaźnik natężenia rozwodów był ponad dwukrotnie mniejszy i wyniósł 0,94.

Tabl. 10. **Rozwody**

Wyszczególnienie		Ogółem		W % ogółem		Współczynniki rozwodów		
		w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	z powództwa męża	z powództwa żony	na 1000 ludności	na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej	na 1000 nowo zawartych małżeństw
O g ó ł e m	2000	5727	100,0	34,0	66,0	1,123	1,528	205,5
	2004	7189	100,0	32,2	67,8	1,402	1,834	270,6
	2005	8514	100,0	27,0	73,0	1,657	2,149	307,1
Miasta.....	2000	5102	89,1	34,1	65,9	1,552	2,047	292,4
	2004	5913	82,3	33,2	66,8	1,786	2,263	348,6
	2005	6796	79,8	28,7	71,3	2,049	2,576	384,2
w tym m.st. Warszawa....	2000	3229	56,4	35,3	64,7	1,928	2,430	398,0
	2004	3246	45,2	36,1	63,9	1,935	2,348	394,4
	2005	3579	42,0	33,1	66,9	2,128	2,567	427,1
Wieś	2000	625	10,9	33,9	66,1	0,345	0,498	60,0
	2004	1276	17,7	27,1	72,9	0,702	0,977	132,8
	2005	1718	20,2	20,1	79,9	0,943	1,298	171,2

Najczęściej rozwodziły się małżeństwa, w których oboje partnerzy w momencie zawarcia związku byli w wieku 20—24 lata (31,4%), natomiast rozpatrując rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa, najwięcej rozwodów orzeczono wobec par będących w grupie wieku 40—49 lat (17,8%), a następnie w grupie 30—34 lata (10,5%) i 25—29 lat (9,7%).

Tabl. 11. **Rozwody w 2005 r. według wieku małżonków**

Mężczyźni w wieku	Ogółem	Kobiety w wieku							
		19 lat i mniej	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej
W momencie zawarcia małżeństwa									
O g ó ł e m	8514	1840	4434	1378	427	206	160	49	20
19 lat i mniej.....	431	291	134	4	1	1	—	—	—
20—24.....	4217	1180	2676	298	50	4	5	3	1
25—29.....	2432	306	1314	685	100	20	5	1	1
30—34.....	740	50	211	271	147	53	7	—	1
35—39.....	319	8	67	75	68	67	33	1	—
40—49.....	264	3	27	35	56	53	80	9	1
50—59.....	70	2	4	9	4	8	23	20	—
60 lat i więcej.....	41	—	1	1	1	—	7	15	16
W momencie wniesienia powództwa									
O g ó ł e m	8514	20	620	1762	1760	1315	2098	803	136
19 lat i mniej.....	2	—	2	—	—	—	—	—	—
20—24.....	238	16	176	42	3	1	—	—	—
25—29.....	1303	4	341	828	116	10	3	1	—
30—34.....	1776	—	78	674	897	102	18	4	3
35—39.....	1449	—	15	160	545	612	110	5	2
40—49.....	2435	—	6	48	173	552	1519	132	5
50—59.....	1059	—	2	6	24	36	424	547	20
60 lat i więcej.....	252	—	—	4	2	2	24	114	106

⁶ Dane w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka). Nie są uwzględniane przypadki, gdy obie strony mieszkają za granicą.

Spośród rozwiedzionych w 2005 r. małżeństw 5,4 tys. miało na utrzymaniu 8,2 tys. małoletnich dzieci (małżeństwa z jednym dzieckiem stanowiły 61,3%). Najwięcej dzieci z rozwiedzionych rodzin było w wieku 7—15 lat (59,0%), natomiast dzieci w wieku 0—2 lata stanowiły 10,1%. Sprawowanie władzy rodzicielskiej sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (62,4% przypadków), a w drugiej kolejności wyłącznie matce (około 35%).

Tabl. 12. **Rozwody^a w 2005 r. według decyzji sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi^b dziećmi**

Wyszczególnienie	Ogółem	Rozwiedzone małżeństwa o liczbie dzieci			
		1	2	3	4 i więcej
O g ó ł e m	5393	3308	1551	392	142
Wykonanie władzy rodzicielskiej powierzono:					
matce	1880	1032	590	185	73
ojcu	82	50	22	7	3
razem matce i ojcu.....	3367	2214	913	186	54
oddzielnie matce i oddzielnie ojcu ^c	22	—	12	5	5
Dziecko powierzono ^d :					
placówce wychowawczej	15	5	6	2	2
rodzinie zastępczej	16	7	5	3	1
Inne przypadki powierzenia wykonywania władzy rodzicielskiej	11	—	3	4	4

a Małżeństwa, które miały małoletnie dzieci. b Poniżej 18 lat. c Jeżeli dwoje lub więcej dzieci. d Przy ograniczeniu władzy rodzicielskiej.

W województwie mazowieckim w 2005 r. 73,0% rozwiązanych przez rozwód małżeństw nastąpiło na wniosek żony. Większość małżeństw została rozwiązana bez orzekania o winie – 72,7%, natomiast rozwody orzeczone z winy męża stanowiły 21,4% ogółu. Główne przyczyny rozkładu pożycia małżeńskiego (wyłącznie oraz w powiązaniu z inną przyczyną) to niezgodność charakterów (w 2005 r. – 42,1%), nadużywanie alkoholu (24,8%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (17,3%).

Urodzenia⁷

W 2005 r. w województwie mazowieckim zarejestrowano 50,0 tys. urodzeń żywych, z czego chłopcy stanowili 51,2%. Liczba urodzeń żywych w porównaniu z 2000 r. była większa o 1,8 tys. (o 3,8%), a w porównaniu z 2004 o 1,6 tys. (o 3,3%). W 2005 r. wskaźnik natężenia urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 9,73 (w 2000 r. 9,44). Zwiększenie się liczby urodzeń dotyczy rodzin zamieszkałych w miastach, gdzie współczynnik urodzeń przyjął wartość 9,69 (wobec 8,49 w 2000 r.), na wsi współczynnik ten obniżył się do poziomu 9,78 wobec 11,17 w 2000 r.

Zdecydowana większość dzieci (86,0% w 2005 r.) rodzi się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie. Odsetek urodzeń pozamałżeńskich zwiększył się w porównaniu z 2004 r. o 1,0 pkt % (w miastach o 1,2 pkt, a na wsi o 0,6 pkt).

Tabl. 13. **Urodzenia**

Wyszczególnienie	Ogółem	Żywe	Martwe	W % urodzeń żywych		Urodzenia żywe na 1000 ludności danej płci		
				chłopcy	urodzenia pozamałżeńskie	ogółem	chłopcy	dziewczęta
O g ó ł e m								
2000	48396	48152	244	51,3	.	9,44	10,08	8,85
2004	48581	48366	215	51,1	13,0	9,43	10,05	8,86
2005	50195	49983	212	51,2	14,0	9,73	10,39	9,11
Miasta.....								
2000	28037	27901	136	51,3	.	8,49	9,25	7,81
2004	30821	30712	109	51,2	15,5	9,28	10,11	8,54
2005	32285	32153	132	51,6	16,7	9,69	10,66	8,84
w tym m.st. Warszawa								
2000	11763	11722	41	50,7	.	7,00	7,66	6,43
2004	14022	13990	32	51,2	17,6	8,34	9,25	7,55
2005	15188	15135	53	50,9	18,7	9,00	9,94	8,19
Wieś								
2000	20359	20251	108	51,4	.	11,17	11,49	10,85
2004	17760	17654	106	51,0	8,7	9,71	9,93	9,49
2005	17910	17830	80	50,5	9,3	9,78	9,92	9,65

⁷ Dane w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka.

Urodzenia uzależnione są od liczby potencjalnych matek, to znaczy kobiet w wieku rozrodczym oraz od ich płodności określanej częstością urodzeń. Za okres prokreacyjny kobiet przyjmowany jest przedział wieku 15—49 lat. W 2005 r. współczynnik płodności przyjął wartość 38,07, co oznacza, że na 1000 kobiet w wieku rozrodczym przypadało około 38 urodzeń żywych (w 2000 r. 36). W miastach współczynnik ten był niższy – 36,90, a na wsi wyższy – 40,37. W porównaniu z 2000 r. współczynnik płodności w miastach zwiększył się o 6,03 pkt, natomiast na wsi zmniejszył się o 7,20 pkt.

Tabl. 14. Płodność kobiet

Wyszczególnienie	Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku								
	15—49 lat	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49 lat	
O g ó ł e m	2000	36,22	14,76	76,75	94,29	53,52	21,51	4,39	0,19
	2005	38,07	11,03	53,88	93,92	65,78	24,28	4,65	0,22
Miasta.....	2000	30,87	12,29	58,07	85,28	52,85	19,91	3,92	0,18
	2005	36,90	10,11	43,47	88,81	68,99	25,10	4,49	0,16
w tym m.st. Warszawa	2000	25,89	8,75	39,49	71,19	53,98	20,29	3,76	0,12
	2005	34,89	8,27	30,73	76,52	70,36	27,28	4,65	0,19
Wieś	2000	47,57	19,13	116,79	112,75	54,75	24,58	5,55	0,19
	2005	40,37	12,31	72,67	106,24	58,62	22,77	4,95	0,37

Najwyższą płodnością charakteryzują się kobiety w wieku 25—29 lat. Wiek środkowy matek (mediana)⁸, które urodziły dziecko w 2005 r. wyniósł 28,0 lat. Mediana wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko wyniosła – 26,3; dla kobiet z wyższym wykształceniem – 28,2, zaś z wykształceniem podstawowym – 19,9. Urodzenia z matek nastoletnich stanowiły 3,9% ogółu żywych urodzeń, natomiast z matek mających 35 lat i więcej – 9,2%.

Zgony⁹

W województwie mazowieckim w 2005 r. zmarło 51,7 tys. osób, tj. o 0,9% więcej niż rok wcześniej, ale o 0,6% mniej niż w 2000 r. Odsetek zgonów zarejestrowanych w miastach wyniósł 62,1% i w porównaniu z 2000 r. zwiększył się o 0,4 pkt %. Współczynnik natężenia zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności) wyniósł 10,07, przy czym w miastach był niższy (9,69) niż na wsi (10,76).

Tabl. 15. Zgony

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni w % ogółem	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	
	w osobach	w odsetkach		na 1000 ludności danej płci			
O g ó ł e m	2000	52063	100,0	52,8	10,21	11,20	9,29
	2004	51307	100,0	53,2	10,00	11,10	9,00
	2005	51744	100,0	53,2	10,07	11,17	9,05
Miasta.....	2000	32146	61,7	51,4	9,78	10,68	8,99
	2004	31835	62,0	51,9	9,62	10,63	8,72
	2005	32127	62,1	52,0	9,69	10,73	8,76
w tym m.st. Warszawa....	2000	17649	33,9	49,9	10,54	11,35	9,84
	2004	17464	34,0	49,5	10,41	11,16	9,77
	2005	17612	34,0	49,4	10,47	11,21	9,84
Wieś	2000	19917	38,3	55,0	10,99	12,11	9,88
	2004	19472	38,0	55,4	10,71	11,90	9,52
	2005	19617	37,9	55,2	10,76	11,93	9,60

W ogólnej liczbie osób zmarłych 53,2% stanowili mężczyźni (w miastach – 52,0%, na wsi – 55,2%). Na przestrzeni lat odsetek ten zwiększa się, co jest związane ze znaczną nadumieralnością mężczyzn, widoczną już w okresie niemowlęcym. Porównując struktury zgonów mężczyzn i kobiet według wieku w prezentowanej poniżej tabeli, można stwierdzić, że w każdej grupie wieku (oprócz dwóch ostatnich) znacznie

⁸ Wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a którego druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

⁹ Dane o liczbie i strukturze demograficzno-społecznej osób zmarłych dotyczą 2005 r., natomiast dane o przyczynach zgonów dotyczą umieralności, jaka miała miejsce w 2004 r. (cykl opracowania informacji o przyczynach zgonów jest wydłużony do roku). Dane w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

wyższe są współczynniki udziału mężczyzn. Większa umieralność kobiet w wieku 75 lat i więcej od umieralności równych im wiekiem mężczyzn wynika z faktu, że niewielu z mężczyzn dożywa tego wieku. W 2005 r. 62,2% mężczyzn i 34,1% kobiet zmarło nie osiągając wieku 75 lat (a więc w wieku 0—74 lata).

Tabl. 16. **Struktura zgonów według płci i wieku zmarłych**

Wiek zmarłych	2000			2005				
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
	w odsetkach						w % danej grupy wieku	
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	53,2	46,8
0—4 lata	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	0,6	60,7	39,3
w tym 0	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	58,8	41,2
5—14	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,1	74,3	25,7
15—24	1,1	1,7	0,5	1,1	1,6	0,5	77,4	22,6
25—34	1,4	2,1	0,6	1,5	2,2	0,6	81,7	18,3
35—44	4,3	6,2	2,1	3,0	4,4	1,5	76,9	23,1
45—54	9,4	12,7	5,7	9,7	13,4	5,6	73,2	26,8
55—64	12,0	15,5	8,1	12,2	16,0	7,9	69,7	30,3
65—74	24,8	28,0	21,2	20,7	23,7	17,4	60,7	39,3
75—84	26,3	21,9	31,2	31,5	27,1	36,6	45,7	54,3
85 lat i więcej	19,7	10,8	29,7	19,4	10,7	29,3	29,4	70,6

Główną przyczyną zgonów są choroby układu krążenia i nowotwory. W 2004 r. stanowiły one odpowiednio 43,6% i 25,3% ogółu zgonów. Wśród kobiet choroby układu krążenia były przyczyną 50,4% zgonów, a wśród mężczyzn – 37,7%; na nowotwory częściej umierają mężczyźni (26,7%) niż kobiety (23,7%). W porównaniu z 2000 r. liczba zgonów z powodu chorób układu krążenia zmniejszyła się, odnotowano natomiast większą liczbę zgonów powodowanych chorobami nowotworowymi.

Tabl. 17. **Struktura zgonów według wybranych przyczyn**

Przyczyny zgonów ^a		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		w odsetkach				
O g ó ł e m	2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2004	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Nowotwory	2000	23,8	24,9	22,6	25,8	20,5
	2004	25,3	26,7	23,7	27,3	22,0
w tym złośliwe	2000	23,4	24,5	22,2	25,4	20,2
	2004	25,0	26,4	23,4	27,0	21,7
Choroby układu krążenia	2000	46,0	40,7	51,8	43,6	49,8
	2004	43,6	37,7	50,4	40,5	48,6
Choroby układu oddechowego	2000	5,3	5,6	5,0	5,1	5,7
	2004	5,5	5,8	5,1	5,5	5,5
Choroby układu trawiennego	2000	4,4	4,7	4,0	5,0	3,4
	2004	4,7	4,8	4,6	5,3	3,7

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

Tabl. 18. **Struktura zgonów według wieku, płci oraz głównych przyczyn^a**

Wyszczególnienie		Ogółem	0—24 lata	25—34	35—44	45—54	55—64	65—74	75—84	85 lat i więcej
		w odsetkach								
Nowotwory złośliwe										
Mężczyźni	2000	100,0	0,7	0,7	3,0	11,2	21,7	36,8	21,5	4,5
	2004	100,0	0,3	0,6	1,8	12,1	20,1	33,0	27,0	5,1
Kobiety	2000	100,0	0,6	0,7	3,7	11,9	16,1	30,4	26,3	10,3
	2004	100,0	0,3	0,9	2,5	12,0	15,8	27,8	30,6	10,1
Choroby układu krążenia										
Mężczyźni	2000	100,0	0,1	0,5	3,0	9,5	13,4	30,0	27,2	16,3
	2004	100,0	0,2	0,4	2,0	9,5	11,8	26,6	33,4	16,1
Kobiety	2000	100,0	0,1	0,1	0,7	2,6	4,8	18,4	34,8	38,5
	2004	100,0	0,0	0,1	0,5	2,2	4,3	15,1	40,0	37,6

a Przyczyny zgonów zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

W 2005 r. w województwie mazowieckim zarejestrowano 301 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia); stanowiły one 0,6% ogółu zgonów. Odsetek zgonów niemowląt zarejestrowanych w miastach wyniósł 56,8%. Zgony chłopców stanowiły 58,8% ogółu zgonów niemowląt; w miastach – 60,8%, na wsi – 56,2%.

W 2005 r. współczynnik natężenia zgonów niemowląt (liczba zgonów na 1000 urodzeń żywych) wyniósł 6,02. W miastach współczynnik ten był znacznie niższy niż na wsi i wyniósł 5,32 wobec 7,29 na wsi.

Tabl. 19. Zgony niemowląt

Wyszczególnienie	Ogółem		Chłopcy w % ogółem	Ogółem	Chłopcy	Dziewczęta	
	w osobach	w odsetkach		na 1000 urodzeń żywych danej płci			
O g ó ł e m	2000	348	100,0	58,6	7,23	8,26	6,14
	2004	291	100,0	54,0	6,02	6,35	5,67
	2005	301	100,0	58,8	6,02	6,91	5,09
Miasta	2000	198	56,9	57,1	7,10	7,90	6,26
	2004	186	63,9	54,3	6,06	6,43	5,67
	2005	171	56,8	60,8	5,32	6,27	4,30
w tym m.st. Warszawa	2000	81	23,3	63,0	6,91	8,58	5,19
	2004	83	28,5	62,7	5,93	7,26	4,54
	2005	67	22,3	61,2	4,43	5,32	3,50
Wieś	2000	150	43,1	60,7	7,41	8,75	5,99
	2004	105	36,1	53,3	5,95	6,22	5,67
	2005	130	43,2	56,2	7,29	8,10	6,46

Najczęstszą przyczyną zgonów niemowląt (51,9% w 2004 r.) są stany chorobowe powstające w okresie okołoporodowym, czyli w późnym okresie trwania ciąży matki oraz w ciągu pierwszych 6 dni życia noworodka. W 2005 r. z ogółu zmarłych niemowląt 70,8% umarło w wieku noworodkowym, czyli w wieku poniżej 4 tygodni (poniżej 28 dni); 51,8% w ciągu pierwszego tygodnia życia, a 18,9% przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia.

Tabl. 20. Zgony niemowląt według wieku i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	W % ogółem — w wieku					
		0—27 dni			28—364 dni		
		razem	0	1—6		7—27	
O g ó ł e m	2000	348	68,7	28,2	19,3	21,3	31,3
	2005	301	70,8	23,6	28,2	18,9	29,2
Chłopcy	2000	204	69,6	29,9	19,1	20,6	30,4
	2005	177	69,5	20,9	26,6	22,0	30,5
Dziewczęta	2000	144	67,4	25,7	19,4	22,2	32,6
	2005	124	72,6	27,4	30,6	14,5	27,4

Reprodukcja ludności

Poziom reprodukcji ludności nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń, tj. kiedy na 1 kobietę w wieku 15—49 lat przypada średnio 2 dzieci (optymalny współczynnik dzietności wynosi od 2,10 do 2,15 urodzeń dzieci). W 2005 r. w województwie mazowieckim współczynnik dzietności wyniósł 1,261 (wobec 1,327 w 2000 r.). Na dzietność kobiet w istotnym stopniu wpływa liczba zawieranych związków małżeńskich.

W wyniku mniejszej liczby urodzeń niż zgonów współczynnik dynamiki demograficznej (liczba urodzeń na 1 zgon) w 2005 r. ukształtował się na poziomie 0,966 (w miastach – 1,001, na wsi – 0,909) i był nieznacznie wyższy od notowanego w 2000 r. (0,925). Rok 2005 był kolejnym, w którym w województwie mazowieckim przyrost naturalny był ujemny, lecz jego natężenie liczone na 1000 ludności wykazuje korzystne zmiany. O ile w 2000 r. wskaźnik natężenia przyrostu naturalnego był na poziomie minus 0,77, a w 2003 r. osiągnął wartość minus 1,16, to w 2005 r. wyniósł minus 0,34. W miastach po raz pierwszy od kilkunastu lat odnotowano dodatni przyrost naturalny, natomiast na wsi od 1999 r. (za wyjątkiem 2000 r.) utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. W 2005 r. w miastach wskaźnik natężenia przyrostu naturalnego wyniósł plus 0,01, a na wsi – minus 0,98.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI

Migracje wewnętrzne – zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym – w przypadku gmin miejsko-wiejskich – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy, tj. z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie. Fakt przybycia (tj. zameldowania) do danej jednostki administracyjnej w celu zamieszkania określa się mianem napływu migracyjnego, fakt wyjazdu – w celu zamieszkania w innej jednostce – mianem odpływu migracyjnego.

W ramach migracji wewnętrznych wyróżnia się migracje:

- międzywojewódzkie – przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego,
- wewnątrzwojewódzkie – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego województwa.

Klasyfikując migracje wewnętrzne według charakteru administracyjnego obszarów, między którymi miała miejsce wędrownia rozróżniamy następujące kierunki migracji: ze wsi do miasta, z miasta na wieś, z miasta do miasta, ze wsi na wieś (dotyczy obszarów wiejskich gmin, a nie miejscowości wiejskich imiennie).

Ze względu na charakter przebywania wyróżnia się:

- migracje na pobyt stały (związany z dokonaniem zameldowania na pobyt stały),
- migracje na pobyt czasowy (trwający dłużej niż 2 miesiące).

Migracje zagraniczne – wyjazdy za granicę i przyjazdy do kraju w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Migracje ludności są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan i strukturę ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego kraju i województwa. Obszar województwa mazowieckiego stanowi bardzo atrakcyjny teren osiedlania się. Jest to wynikiem ciężenia ludności ku Warszawie, głównie w poszukiwaniu pracy.

Na przestrzeni lat obserwowany jest wzrost liczby osób migrujących w ruchu wewnętrznym. O ile w 2000 r. w województwie mazowieckim zarejestrowano 59,4 tys. zameldowań na pobyt stały, to w 2005 r. 69,9 tys., tj. o 10,6 tys. więcej (o 17,8%). W omawianym okresie liczba wymeldowań była wyższa o 4,9 tys. osób (o 9,7%). Roczny napływ ludności od kilkunastu lat przekracza wielkość odpływu, co powoduje, że saldo migracji wewnętrznych jest dodatnie. W 2005 r. saldo migracji na 1000 ludności wyniosło plus 2,83 (w 2000 r. plus 1,73). Współczynnik natężenia migracji wewnętrznych wyższy był na wsi (plus 3,14) niż w miastach (plus 2,65) i w porównaniu z 2000 r. zwiększył się odpowiednio o 2,08 pkt i o 0,55 pkt.

Tabl. 21. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały

Wyszczególnienie	Napływ			Odpływ			Saldo migracji na 1000 ludności			
	ogółem	migracje wewnętrzne	migracje zagraniczne	ogółem	migracje wewnętrzne	migracje zagraniczne	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	
O g ó ł e m	2000	60401	59370	1031	51279	50545	734	+1,79	+1,73	+0,06
	2004	71061	69920	1141	56903	56594	309	+2,76	+2,60	+0,16
	2005	70922	69949	973	55837	55429	408	+2,94	+2,83	+0,11
Miasta.....	2000	37387	36510	877	30308	29611	697	+2,15	+2,10	+0,05
	2004	43837	42868	969	36364	36065	299	+2,26	+2,06	+0,20
	2005	44910	44080	830	35667	35286	381	+2,79	+2,65	+0,14
w tym m.st. Warszawa	2000	15881	15245	636	12112	11655	457	+2,25	+2,14	+0,11
	2004	20892	20227	665	14051	13853	198	+4,08	+3,80	+0,28
	2005	21749	21203	546	13467	13201	266	+4,92	+4,76	+0,17
Wieś	2000	23014	22860	154	20971	20934	37	+1,13	+1,06	+0,06
	2004	27224	27052	172	20539	20529	10	+3,68	+3,59	+0,09
	2005	26012	25869	143	20170	20143	27	+3,21	+3,14	+0,06

W 2005 r. migracje wewnątrzwojewódzkie stanowiły 65,5% ogółu napływu i 82,6% ogółu odpływu migracji wewnętrznych na pobyt stały. W ramach ruchu wewnątrz województwa zauważalny jest wzrost odpływu ludności z miast na wieś. O ile w 2000 r. wymeldowało się z miast 11,1 tys. osób, to w 2005 r. 14,8 tys. (o 33,2% więcej). Migracje w kierunku wieś→miasto w omawianym okresie wzrosły o 4,8%. Saldo migracji wewnątrzwojewódzkich w miastach od dłuższego czasu jest ujemne; w 2005 r. wyniosło minus 4,3 tys. osób wobec – minus 1,1 tys. w 2000 r. (wskaźnik natężenia wyniósł minus 1,29 wobec minus 0,32). Ludność m.st. Warszawy w wyniku migracji wewnątrzwojewódzkich zmniejszyła się o 2,2 tys. osób.

Tabl. 22. Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności na pobyt stały

L a t a	Ogółem	Kierunki migracji				Saldo migracji w miastach
		ze wsi do miast	z miast na wieś	z miast do miast	ze wsi na wieś	
2000	41024	10087	11145	12477	7315	-1058
2004	46587	10401	15412	13825	6949	-5011
2005	45782	10569	14846	13859	6508	-4277

W 2005 r. w wyniku migracji między województwami ludność województwa mazowieckiego zwiększyła się o 14,5 tys. osób; z mazowieckiego z pobytu stałego wymeldowało się 9,6 tys. osób, a zameldowało 24,2 tys. W miastach przybyło 13,1 tys. osób (z tego w m.st. Warszawie – 10,2 tys. osób), a na wsi 1,4 tys. Spośród osób napływających z innych województw najwięcej ludności przybyło z województwa lubelskiego (20,1%), a następnie łódzkiego (10,9%), warmińsko-mazurskiego (8,7%) i podlaskiego (8,5%).

W 2005 r. wśród ogółu migrujących osób przeważały kobiety, stanowiąc odpowiednio 55,0% ogółu osób osiedlających się w naszym województwie i 51,1% ogółu osób migrujących do innych województw. Około 40,3% przybyłych kobiet oraz 35,4% mężczyzn posiadało wyższe wykształcenie. W strukturze według stanu cywilnego najczęściej migrowały osoby żonate / zamężne, które wśród osiedlających się stanowiły 47,8%, a wśród osób, które wymeldowały się do innego województwa – 44,9%.

Tabl. 23. Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały

Wyszczególnienie		Napływ			Odpływ			Saldo migracji
		ogółem	z miast	ze wsi	ogółem	do miast	na wieś	
O g ó ł e m	2004	23333	16391	6942	10007	6623	3384	+13326
	2005	24167	17097	7070	9647	6357	3290	+14520
Miasta	2004	18642	13529	5113	6828	4691	2137	+11814
	2005	19652	14310	5342	6581	4562	2019	+13071
w tym m.st. Warszawa	2004	12477	9422	3055	3239	2198	1041	+9238
	2005	13147	10011	3136	2978	2047	931	+10169
Wieś	2004	4691	2862	1829	3179	1932	1247	+1512
	2005	4515	2787	1728	3066	1795	1271	+1449

W latach 2000—2005 w województwie mazowieckim w wyniku migracji zagranicznych osiedliło się 5682 osoby, a wyemigrowało 2952. Saldo migracji zewnętrznej dla poszczególnych lat z omawianego przedziału było dodatnie, a najwyższą wartość osiągnęło w roku 2004 (plus 832 osoby; wskaźnik natężenia – plus 0,16).

W 2005 r. na terenie województwa zameldowały się na pobyt stały z zagranicy 973 osoby, natomiast za granicę wymeldowało się 408 osób. Saldo migracji zewnętrznej wyniosło 565 osób, a w przeliczeniu na 1000 ludności plus 0,11. Większe natężenie migracji zagranicznych obserwuje się w miastach, gdzie wskaźnik wyniósł plus 0,14, niż na wsi (plus 0,06). Większość osób przybyłych z zagranicy osiedla się w m.st. Warszawie. W 2005 r. zameldowało się tam 546 osób, co stanowiło 56,1% ogółu osób imigrujących do naszego województwa i 65,8% osób imigrujących do miast województwa. Z m.st. Warszawy, wyemigrowało za granicę 266 osób, tj. 65,2% ogółu emigrujących z województwa i 69,8% emigrujących z miast. Wskaźnik natężenia migracji zagranicznych w m.st. Warszawie był wyższy zarówno w odniesieniu do notowanego w województwie ogółem, jak i do notowanego w miastach województwa i wyniósł plus 0,17.

W 2005 r. wśród ogółu imigrantów przeważały kobiety, stanowiąc 52,3%. W strukturze imigrantów według wieku najwięcej było osób w wieku 30—34 lata (13,6%) i w wieku 25—29 lat (11,6%). Z województwa mazowieckiego częściej emigrowali mężczyźni (51,5% ogółu). Ponad 38% osób emigrujących było w wieku 20—34 lata, przy czym najwięcej w wieku 25—29 lat (15,9%).

W 2005 r. w województwie mazowieckim na pobyt czasowy ponad 2 miesiące zameldowanych było 83,9 tys. osób, natomiast 74,0 tys. osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania. Spośród mieszkańców województwa czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania 66,5% przebywało nadal na terenie mazowieckiego, a 33,5% poza jego granicami.

Tabl. 24. Dynamika wybranych danych o województwie i jego podregionach (NTS 3) na tle kraju w 2005 r. [2000 = 100]

Wyszczególnienie	Polska	Mazowieckie	Podregiony				
			ciechanow- sko-płocki	ostrołęcko- -siedlecki	warszawski	radomski	miasto Warszawa
Ludność — stan w dniu 31 XII							
O g ó ł e m	99,7	100,8	99,3	99,3	103,8	99,2	100,5
mężczyźni	99,5	100,5	99,1	99,1	103,5	99,2	99,9
kobiety	99,9	101,1	99,5	99,5	104,2	99,2	101,0
miasta	99,0	100,9	99,3	100,5	103,9	98,8	100,5
mężczyźni	98,7	100,5	99,0	100,3	103,6	98,7	99,9
kobiety	99,2	101,3	99,5	100,7	104,2	98,8	101,0
wieś	101,0	100,7	99,3	98,6	103,8	99,6	x
mężczyźni	100,9	100,5	99,2	98,5	103,4	99,6	x
kobiety	101,1	100,9	99,5	98,7	104,1	99,6	x
Ekonomiczne grupy wieku:							
wiek przedprodukcyjny	84,3	87,0	85,4	85,2	90,8	84,4	87,0
mężczyźni	84,3	87,0	85,4	85,0	90,9	84,5	86,9
kobiety	84,2	87,0	85,4	85,3	90,7	84,2	87,1
wiek produkcyjny	104,9	105,5	104,6	105,8	108,6	105,9	103,1
mężczyźni	104,4	104,8	104,1	105,1	107,8	105,6	102,4
kobiety	105,4	106,1	105,1	106,6	109,4	106,2	103,8
mobilny	100,2	101,4	99,5	100,8	104,1	100,7	100,6
niemobilny	113,8	112,8	114,3	116,1	117,0	116,1	107,2
wiek poprodukcyjny	104,0	103,0	102,4	100,4	105,5	100,0	103,7
mężczyźni	107,4	104,8	104,7	102,3	107,7	100,4	105,7
kobiety	102,5	102,1	101,3	99,4	104,4	99,8	102,8
Biologiczne grupy wieku:							
0—14 lat	84,8	88,3	85,0	84,4	92,0	84,4	92,0
15—64	102,5	103,1	102,7	103,6	106,4	103,4	100,6
65 lat i więcej	107,4	105,7	104,8	102,8	107,8	102,1	107,0
Edukacyjne grupy wieku:							
0— 6 lat	87,9	92,4	83,8	84,6	94,6	86,1	105,3
w tym 0—2 lata	92,7	97,7	88,6	89,6	96,4	91,2	114,1
7—12	81,5	84,6	83,7	82,4	89,2	81,1	84,4
13—15	85,3	86,4	90,8	89,2	90,7	87,6	76,9
16—18	83,5	82,5	88,5	90,1	86,9	85,5	69,8
19—24 lata	104,3	100,4	108,9	115,3	104,4	110,9	85,2
Kobiety w wieku rozrodczym 15—49 lat	97,7	98,4	98,0	99,9	101,7	98,1	95,6
Ruch naturalny							
Małżeństwa	98,0	99,5	94,9	98,8	99,4	97,5	103,3
Rozwody	158,0 ^a	148,7	300,4	206,9	158,4	165,3	110,8
Urodzenia żywe	96,3	103,8	89,2	90,6	106,0	90,9	129,1
Zgony	100,1	99,4	97,6	99,4	98,8	101,1	99,8
w tym niemowląt	76,3	86,5	81,3	80,3	90,5	98,3	82,7
Migracje ludności na pobyt stały							
Migracje wewnętrzne:							
napływ	107,3	117,8	104,7	98,7	120,6	94,4	139,1
odpływ	107,3	109,7	109,5	106,8	112,8	101,6	113,3
Migracje zagraniczne:							
imigracja	127,7	94,4	108,8	108,5	99,6	158,1	85,8
emigracja	82,4	55,6	11,8	84,4	44,0	44,2	58,2

^a Włączono rozwody, w których obie strony miały miejsce zamieszkania za granicą; w 2000 r. – 76 rozwodów, w 2005 r. – 121 rozwodów.